

# De wolf hoort niet in het parklandschap Nederland

20 december 2023



**Steeds vaker duiken filmpjes op social media op van onverwachte ontmoetingen met een wolf. Op steeds meer plekken, ook in de Randstad, lijkt het wilde dier op te duiken. Niet alleen ouders met kinderen zijn niet blij met het gedweep met dit wilde dier, ook volwassen wandelaars kijken wat vaker om zich heen. Vooral de kans dat het dier domesticeert is in het dichtbevolkte land levens groot. Dan is de dag niet meer ver weg dat een wolf 's nachts door de winkelstraat van een dorp loopt. Het wordt tijd dat de natuurbeheerders weer bij zinnen komen en zich realiseren dat Nederland geen wildernis is en wordt. Op zijn best is Nederland een door wegen en bebouwing versnipperd parklandschap.**

Foto: Pixabay

UPDATE: Wolf wordt binnenkort minder beschermd door EU-regels. [Bericht NOS](#).

# Wolven in het parklandschap

Sinds 2015 zijn de wolven terug in Nederland. De eerste meldingen van zwervende wolven kwamen uit Duitsland. Sinds 2019 leven de dieren ook op de Veluwe, hier zijn ook welpjes geboren. Al sinds 1996 komen er weer wolven in ons buurland Duitsland voor. De reden hiervoor kan zijn gelegen in de val van de Berlijnse Muur en dan vooral het '[IJzeren Gordijn](#)', een 1.800 km lange dubbel uitgevoerd hekwerk dat Oost- en West-Europa in de Koude Oorlog van elkaar scheidde. Met het opruimen van dat hek konden wolven, die al langer leefden in gebieden in Polen en Oost-Duitsland, hun weg vinden richting westen.

Het is volgens geruchten van kenners uit de natuursector niet ondenkbaar dat de wolf in Nederland is uitgezet. De onverhulde blijdschap van natuurbeheersorganisaties en provinciale overheden, alsook de marketingachtige promotie van de wolf, verraadt dat de wolf in Nederland geen toeval hoeft te zijn. De wens van veel natuurbeschermers om de mens uit 'de natuur' te weren, lijkt met de wolven te realiseren. Bij veel mensen heerst angst voor de wolf. Ook het verdrijven van de boeren uit 'natuurgebieden' wordt een handje geholpen door de wolf die zijn vee bedreigt.

Nadat in 2000 de eerste voortplanting werd geconstateerd heeft er een snelle uitbreiding van het leefgebied van de wolf plaatsgevonden.

Talrijke plannen bestaan over het 'wild maken' van natuur: '[Rewilding Europe](#)'. Overheden sturen dus bewust aan op het herintroduceren van echt wilde dieren zoals de wolf. Sommigen dromen ook van herintroductie van de lynx op de Veluwe.

Wolven komen nu in Europa op diverse plaatsen voor: van Scandinavië tot in Spanje en Italië en vooral in Oost-Europa. In 2017 bestond de Europese populatie uit 10 gescheiden populaties met ongeveer 12.000 individuen (zonder Wit-Rusland, Europees Rusland en Oekraïne), verspreid over een gebied van ca. 800.000 km<sup>2</sup> in 29 landen. Een kleine 10.000 daarvan komt voor binnen de Europese Unie.

## Sinds 2015 meer dan 4.000 meldingen



Honden aan de lijn, want de wolf regeert nu het bos.

Het aantal sinds 2015 in Nederland gemelde en [geregistreeerde waarnemingen](#) van de wolf is al de grens van 4.000 gepasseerd. Daarbij gaat het om directe waarneming van een wolf of het vinden van zogenaamde wolvenkeutels. De organisatie BIJ12, die voor provinciale overheden de schade door in de natuur levende beschermde dieren registreert en zo nodig vergoedt, houdt het aantal meldingen al sinds 2015 bij.

De wolf is een internationaal beschermde diersoort. Het opzettelijk doden, vangen of verstoren van wolven is verboden op grond van artikelen 3.5 en 3.6 van de Wet natuurbescherming.

Momenteel zijn er op de Veluwe geen gebieden meer waar de wolf niet voorkomt. [Een kaart](#) van BIJ12 laat dat zien. Nationaal Park de Hoge Veluwe is een uitzondering. Daar komt de wolf officieel niet voor. Officieel, want de wolf is daar toch gesignaleerd. In het park is de wolf niet gewenst. Het bestuur heeft zelfs de peperdure wildwissels, waardoor wild veilig over de wegen naar andere delen

kunnen lopen, afgesloten uit angst voor de wolf. En toch loopt hij ook op de Hoge Veluwe rond. Mogelijk is dit veroorzaakt doordat actievoerders, aanhangers van de wolf, gaten in het hek hebben geknipt waardoor de wolf het Nationale Park kon binnengaan.

## **Nationaal Park De Hoge Veluwe: geen moeflon meer over**

*“De moeflonpopulatie in Het Nationale Park De Hoge Veluwe is zo goed als verdwenen sinds de komst van de wolf.”* Dit schreef Omroep Gelderland januari 2023 in [haar bericht](#).

*“In 2021 liepen er nog 339 moeflons in het natuurgebied. Sinds de komst van twee wolven (en inmiddels hun welpen) binnen de hekken van het Nationale Park neemt de populatie snel af. In maart 2022 waren er nog 171 over. Nu zouden er volgens de parkdirectie bijna geen moeflons meer over zijn.”*

*“Als we niets doen dan zorgt de wolf dat de moeflon binnen zeer korte tijd is verdwenen”,* zegt jachtopzichter Frank Ruysch.

De beheerders van het Nationaal Park moeten werkloos toezien hoe hun kostbare kudde moeflons door de rondzwervende wolven worden gedood. Ook melden bezoekers, vaak met kinderen op stap, dat ze een ontmoeting met een wolf hebben gehad. Het is een kwestie van tijd totdat een mens wordt aangevallen. Natuurlijk zullen de wolvenliefhebbers stellen dat het de schuld van de mens is, maar dat is in een dichtbevolkt land waar mensen gewoon een boswandeling willen maken, geen steekhoudend argument.

Een wolvenkenner, die alle locaties van de zes roedels op de Veluwe zegt te kennen, vertelde EZAZ dat Park De Hoge Veluwe kadavers van dode herten langs de fietspaden zou leggen zodat de wolf en mens elkaar ontmoeten. Een incident kan ervoor zorgen dat het park eindelijk mag ingrijpen. Het is verboden de wolf te schieten, en zelfs het dier verdoven om het vervolgens buiten het park te zetten is niet toegestaan.





Hebben we straks een wolf op de achterbank?

## **Wolven kunnen gebied in een Natura 2000-gebied veranderen**

Als een rondtrekkende wolf zich vestigt en een roedel vormt in een primair agrarisch gebied - bijvoorbeeld de Flevopolder - dan kan vanuit Brussel al snel de verplichting volgen om het leefgebied van die roedel aan te merken als Natura 2000-gebied voor de wolf. *„Ik denk dat maar heel weinig boeren dit beseffen”*, [waarschuwt natuurbeschermingsjurist Arie Trouwborst](#).

*„In de Habitatrictlijn geldt dat de dynamiek van de betrokken soorten leidend*

is”, benadrukt de rechtsgeleerde. „Daar waar de wolf zich vestigt, moet ie beschermd worden. En zeker als het tot voortplanting komt, kan al snel de verplichting volgen om het leefgebied van de roedel aan te merken als Natura 2000-gebied voor de wolf.” Hiermee krijgt de wolf dus een hogere prioriteit dan de mens en zijn activiteiten.

Naast het zogenaamde stikstofprobleem, wordt de boer dus ook bedreigd door de wolf: als zijn schapen of kippen niet worden aangevallen, kan de aanwezigheid van wolven in zijn gebied ertoe leiden dat zijn bedrijf in een Natura 2000-gebied komt te liggen en dus ook aan extra regels moet voldoen of de boerderij moet opgeven.

## Hybride wolf in opkomst

Volgens het Interprovinciaal Wolvenplan staat de veiligheid van de mens voorop. Toch lijkt dat in de praktijk anders te liggen. Een fervent natuurkenner en wandelaar vertelde ons onlangs dat hij oog-in-oog stond met een zogenaamde ‘hybride wolf’. Dat is een wolf die zich gekruist heeft met een hond. Door die kruising verandert het karakter van de wolf. Ook kan hij iets groter zijn dan zijn niet-gekreuste soortgenoten.

Het gedrag van een hybride wolf is aanzienlijk anders dan van haar niet gekruiste soortgenoot. Het dier blijft een roofdier, maar is in karakter meer geneigd een mens te naderen. Het gedrag van zo’n kruising is dan ook minder voorspelbaar. *“Eventuele agressieve neigingen bij de hybride wolf kunnen door angst worden veroorzaakt en kan als zodanig onvoorspelbaar en moeilijk onder controle te houden zijn”*, [schrijft het International Wolf Center](#) in de Verenigde Staten.

Het Interprovinciaal Wolvenplan schrijft hierover: *“Het is in het belang van behoud van de soort (wolf) dat hybriden uit de populatie worden weggenomen (lees doodgeschoten, red.). Hybriden hebben een verhoogde kans op probleemgedrag en bovendien vervagen ze het soms toch al moeilijk zichtbare onderscheid tussen wolf en hond.*

*Probleem kan zijn het ‘op afstand’ herkennen van een hybride, maar DNA-onderzoek kan uitsluitsel geven. Voor het verwijderen van een hybride exemplaar is een provinciale ontheffing nodig.”*

# Gedrag hybride wolf is onvoorspelbaar

Dat een hybride wolf-hond onvoorspelbaar kan zijn ondervond ook bovengenoemde natuurkenner die onlangs op een niet te noemen locatie oog-in-oog stond met zo'n hybride wolf. *“Hij was grijs en groter dan de andere wolven die ik had ontmoet. De meeste wolven lopen door als ze me zien. Ze zijn niet geïnteresseerd in mensen. Maar deze stapte zonder aanleiding op mij af en bleef op 20 meter afstand in een dreigende houding staan. Ik had mijn fotocamera in mijn rugzak, maar durfde geen beweging te maken. Na hem een poosje strak aangekeken te hebben, liep ik voorzichtig achteruit. De hybride wolf aarzelde of hij wel weg zou gaan. Zichtbaar geïrriteerd liep de wolf uiteindelijk langzaam weg.”*

Deze wandelaar, die de Veluwe in alle uithoeken kent, zo ook waar de onderscheiden wolvenpopulaties zich ophouden, meldde het voorval bij de diverse beheerders. Maar zijn melding werd niet serieus genomen.

## Petitie

Inmiddels loopt al enige tijd een petitie van Park De Hoge Veluwe om maatregelen te mogen nemen om de populatie moeflons wellicht nog te redden. Ook de veiligheid van bezoekers is niet gebaad bij meerdere wolven in het park.

[naar de petitie](#)

Lees ook: [wat te doen bij een ontmoeting met een wolf?](#) (Engels)